

af Loven, kunde føre til noget Godt for Fæsterne, og jeg kan da ikke sjonne rettere, end at disse vilde have været lige saa vel tjente med, istedetfor at faae opført her paa Papiret disse forskellige Tilstørrelser, som jo ere rene Skyge billeder, som aldeles ikke have nogen praktisk Nytte, og som jo vel maae kunne give Loven et mindre støvende Udseende for dem, som ikke ville eller kunne see Sagen i sit rette Lys, at denne Paragraph virkelig havde indeholdt Bestemmelse om det, som jo dog egentlig er Lovens Hensigt, at det var sagt reent ud veri, at, naar Fideicommissbesidderne vare saa stikkelige at lade Fideicommissets Bøndergods, som efter Grundlovens Bydende skal gaae over til Selveiendom, gaae over dertil, i det Sæneeste, naar Fæstet ledighed indtræder, saa maatte de putte Alt, hvad der gik over det Minimum, som er bestemt til Fideicommissets Capitalisering, i deres egen Lomme; thi jeg kan ikke indsee, at der derfor kan være alermindste Hindring. Og, ibet jeg skal søge at godtgjøre, at disse forskellige Tilstørrelser slet ikke have nogen praktisk Betydning skal jeg bestrebe mig for ikke gjentagende at gjøre mig skyldig i det, som man fra Udvalgets Side har fremført som den eneste Indvending mod alle de Indvendinger, jeg har tilladt mig at fremføre mod Udvalgets Betænkning, og som jeg har hørt igjennem min ærede Ven, Rigsdagsmanden fra Viborg (Bregendahl), nemlig, at jeg skulde have været noget høitidelig sidst Gang, jeg talte her, da det jo dog ikke var noget videre Argument at bruge imod, hvad jeg har fremført, og det var jo ikke videre, end om jeg, naar jeg stod ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand og havde en modsat Ansæelse af ham, som jeg ikke kunde igjendrive, jeg da vilde sige, at jeg fandt hans Foredrag slæbende, trættende eller hvilket som helst andet Udtryk, jeg vilde bruge. Men jeg tror forøvrigt, at jeg kan saameget lettere komme til at udføre dette mit Forsæt, som det, da der her jo kun er Tale om rene Tilstørrelser, er langt lettere ikke at komme i Barme, end naar man reiser sig, for at forsvare en Minoritets Indstilling, som Majoriteten ikke engang havde værdiget at imødegaae, men sagt, at det ikke behøvedes, fordi den vidste iforveien, at

Majoriteten her i Salen vilde stemme imod den, og, sjonndt dette er et meget practisk Argument, og især i sin Udførelse har viist sig at være meget practisk, saa troer jeg ikke, det er parlamentarisk, hvis man vil vedkjende sig, at den Debat, vi føre herinde i Salen om de Lovforslag, som komme frem, virkelig skulde oplyse de Mænd, som have sendt os herhen, om at det Resultat, man er kommen til, er det rette. Ibet jeg saaledes vil søge at begrunde, hvorledes de her opstillede Procentstørrelser aldeles ikke have nogen praktisk Betydning, troer jeg, at det er nødvendigt at undersøge de forskellige Tilfælde, hvori de kunne blive anvendelige. Efter § 1 maae jo Fideicommissbesidderne kun sælge det Fæstegods, som er bortfæstet, enten til Fæsterne eller, med deres Samtykke, til Anden, og, naar han sælger til Anden end Fæsterne, maa han kun tage 5 pCt. Et slikt Tilfælde vil jo kunne indtræffe, naar en hvilken som helst anden Mand ønsker en Fæstegaard, for deraf at danne sig en Eiendom; men han maa da iforveien, underhandle med Fideicommissæieren og siden med Fæsterne, og i et saadant Tilfælde har Fæsteren det jo i sin Magt at bestemme, hvormeget han vil have for at aftræde Fæstet, og jeg troer, det kan være ham det Samme, enten Fideicommissæieren erholder 10 a 12 pCt., eller saameget han kommer til Rette med den Anden om. Naar man nu tænker sig et andet Tilfælde, som jeg har hørt et af Comitæens Medlemmer ansee for at være meget gavnligt under mange Omstændigheder, nemlig naar de saakaldte Mellemmand træde imellem; men naar ville de træde imellem? De ville kun gjøre det, naar Fideicommisset er saa gjældbundet, at det ikke er muligt for Fideicommissbesidderne, naar de skulle tilfredsstille Pantagerne, at kunne realisere Fæstegodsset uden ved Hjælp af en Mellemmand, og i slikt Tilfælde er det jo aabenbart baade Fideicommisset og Besidderen, der have Fordeel af at kunne ved Godsets Realisation komme ud af en trykkende Gjæld, og Fæsterne blive vel Selveiere; men om Besidderne faae mange eller saa pCt., kan jo i slikt Tilfælde ikke gavne dem noget. Men nu kommer endelig det Tilfælde, at en Gaard bliver fæstetelig, og saa er det, at man skal til